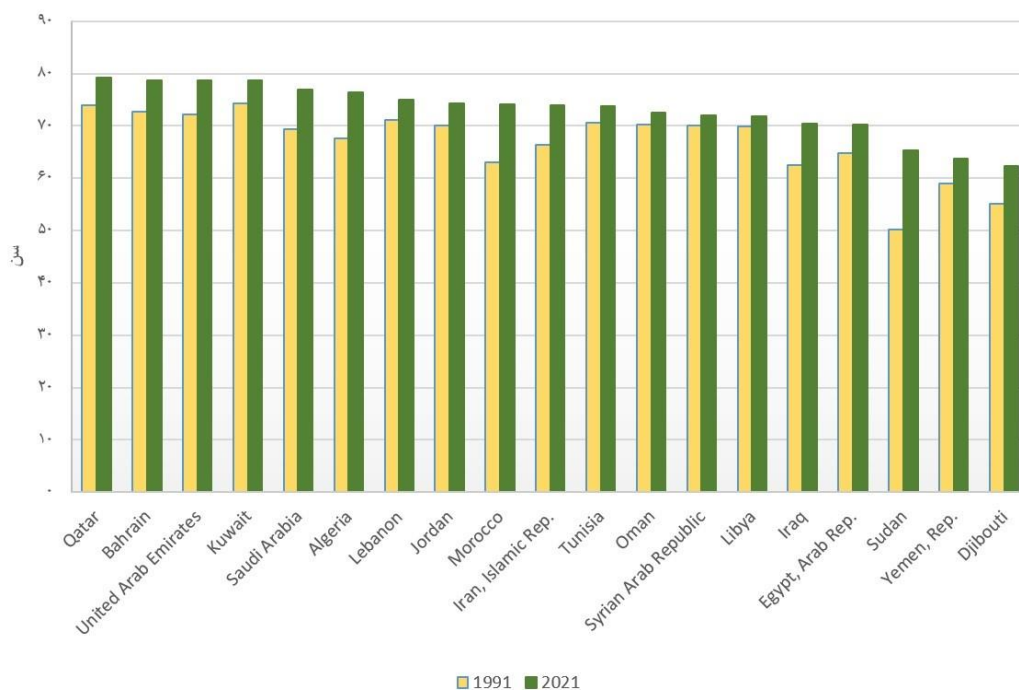

شاخص اول: امید به زندگی

امید به زندگی در بدو تولد، نشان می‌دهد که افراد به طور متوسط چه مدت زندگی می‌کنند؟ این اندازه‌گیری بر اساس مجموعه معینی از نرخ‌های مرگ و میر مرتبط به سن صورت می‌گیرد. با این حال، نرخ واقعی مرگ و میر مربوط به سن در هر گروه تولد را نمی‌توان از قبل مشخص کرد. اگر نرخ مرگ و میر خاص سنی در طول زمان کاهش یابد (همانطور که در دهه‌های گذشته اتفاق افتاده است)، طول عمر واقعی بالاتر از امید به زندگی محاسبه شده خواهد بود. روش مورد استفاده برای محاسبه امید به زندگی می‌تواند بین کشورها کمی متفاوت باشد و می‌تواند تخمین امید به زندگی برای یک کشور را تا کسری از یک سال تحت تاثیر قرار دهد. امید به زندگی در بدو تولد برای کل جمعیت برای همه کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا با استفاده از میانگین امید به زندگی مردان و زنان محاسبه می‌شود. برای محاسبه امید به زندگی بر اساس سطح تحصیلات، داده‌های دقیقی در مورد مرگ و میرها بر اساس جنس، سن و سطح تحصیلات مورد نیاز است.

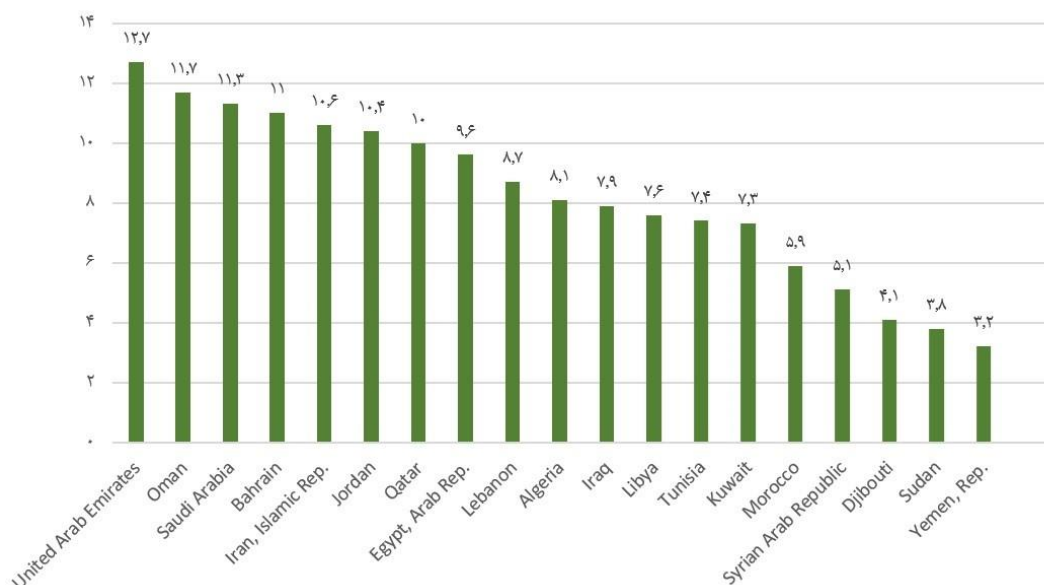
در سال ۲۰۲۱ امید به زندگی در هنگام تولد در کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا به ۷۸ سال رسیده است که نسبت به سال ۱۹۹۱، بیش از ۶ سال افزایش داشته است (شکل ۱). در صدر این رتبه بندی امارات، بحرین و کویت قرار دارند و کشورهای یمن و سودان پایین‌ترین امید به زندگی را در بین کشورهای منطقه داشته‌اند.

افزایش طول عمر را می‌توان به عوامل متعددی از جمله بهبود شیوه زندگی، شرایط کاری و تحصیلات بهتر و همچنین پیشرفت در مراقبت‌های بهداشتی نسبت داد. کشورهایی مانند الجزایر و جیبوتی در دهه‌های گذشته به دستاورد بزرگی در طول عمر دست یافته‌اند. پیشرفت بسیار کمتری در عمان، لیبی و سوریه صورت گرفته است. همانگونه که مشخص است، امید به زندگی در ایران از ۶۶ سال در ۱۹۹۱ به بیش از ۷۳ سال در سال ۲۰۲۱ رسیده است.

شکل ۱

یکی از مهمترین متغیرهای تاثیر گذار بر وضعیت سلامت، آموزش است. آموزش نه تنها ابزاری برای بهبود شرایط اجتماعی-اقتصادی افراد است، بلکه ممکن است اتخاذ سبک‌های زندگی سالم تر را ترویج کند و دسترسی به مراقبت‌های سلامت مناسب را تسهیل کند. در بین کشورهای منتخب منطقه، کشورهایی که میانگین تحصیلات شهروندان آنها بالاتر بوده است (برای مثال امارات با میانگین سال‌های تحصیل ۱۲/۷) انتظار می‌رود که ۱۳ تا ۱۵ سال بیشتر از شهروندان کشورهایی با میانگین تحصیلات پایین تر (برای مثال یمن با میانگین سال‌های تحصیل ۳/۲) عمر کنند. (شکل ۲)

شکل ۲